

Vlaams Ministerie van Onderwijs en Vorming

Onderwijsinspectie

Hendrik Consciencegebouw
Koning Albert II-laan 15
1210 BRUSSEL

doorlichtingssecretariaat@ond.vlaanderen.be
www.onderwijsinspectie.be

Verslag over de doorlichting van Vrije Basisschool te BOCHOLT

Hoofdstructuur basisonderwijs

Instellingsnummer 14589
Instelling Vrije Basisschool
Directeur Monique KNEVELS
Adres Hamonterweg 136 - 3950 BOCHOLT
Telefoon 011-62.16.13
Fax 011-62.16.13
E-mail vbs.lozen@skynet.be

Bestuur van de instelling Katholiek Basisonderwijs Lozen
Adres Ringlaan 41 - 3950 BOCHOLT

Scholengemeenschap BoKaLoRe
Adres Bergerheidestraat 4 - 3950 BOCHOLT
CLB Vrij CLB Noord - Oost - Limburg
Adres Grauwe Torenwal 11 - 3960 BREE

Dagen van het doorlichtingsbezoek 22/04/2013, 23/04/2013, 25/04/2013
Einddatum van het doorlichtingsbezoek 25/04/2013
Datum bespreking verslag met de instelling 03/05/2013

Samenstelling inspectieteam
Inspecteur-verslaggever Hilde Vanderlocht
Teamleden Ann Schelfhout
Deskundige(n) behorend tot de nihil
administratie
Externe deskundige(n) nihil

INHOUDSTAFEL

INLEIDING	3
1 SAMENVATTING.....	5
2 DOORLICHTINGSFOCUS	7
2.1 Leergebieden in de doorlichtingsfocus	7
2.2 Procesindicatoren of procesvariabelen in de doorlichtingsfocus	7
3 RESPECTEERT DE SCHOOL DE ONDERWIJSREGLEMENTERING?	8
3.1 Respecteert de school de erkenningsvoorwaarden?	8
3.1.1 Voldoet de school aan de onderwijsdoelstellingen?	8
3.1.1.1 Kleuteronderwijs: wiskundige initiatie.....	8
3.1.1.2 Kleuteronderwijs: wereldoriëntatie	8
3.1.1.3 Kleuteronderwijs: wereldoriëntatie en wiskundige initiatie	8
3.1.1.4 Lager onderwijs: wiskunde	11
3.1.1.5 Lager onderwijs: wereldoriëntatie	13
3.1.2 Voldoet de school aan de overige erkenningsvoorwaarden?	15
3.2 Respecteert de school de overige reglementering?	16
4 BEWAAKT DE SCHOOL DE EIGEN KWALITEIT?	17
4.1 Begeleiding.....	17
4.1.1 Leerbegeleiding	17
4.2 Evaluatie.....	18
4.2.1 Evaluatiepraktijk	18
5 ALGEMEEN BELEID VAN DE SCHOOL	20
6 STERKTES EN ZWAKTES VAN DE SCHOOL	21
6.1 Wat doet de school goed?.....	21
6.2 Wat kan de school verbeteren?	22
7 ADVIES EN REGELING VOOR HET VERVOLG.....	23
7.1 Onderwijsdoelstellingen: advies en regeling voor het vervolg	23
7.2 Overige erkenningsvoorwaarden: advies en regeling voor het vervolg	23

INLEIDING

De decretale basis van het onderzoek

Tijdens een doorlichting gaat de onderwijsinspectie na of de school

1. de onderwijsreglementering respecteert,
 2. op systematische wijze haar eigen kwaliteit onderzoekt en bewaakt,
 3. haar tekorten al dan niet zelfstandig kan wegwerken
- (zie artikel 38 van het decreet betreffende de kwaliteit van onderwijs, 8 mei 2009).

Een doorlichting is dus een onderzoek van

1. de onderwijsreglementering,
2. de kwaliteitsbewaking door de school,
3. het algemeen beleid van de school.

Een onderzoek in drie fasen

Een doorlichting bestaat uit drie fasen: het vooronderzoek, het doorlichtingsbezoek en het doorlichtingsverslag.

- Tijdens het vooronderzoek bekijkt het inspectieteam de gehele school aan de hand van het CIPO-referentiekader. Het vooronderzoek wordt afgesloten met een doorlichtingsfocus: een selectie van te onderzoeken aspecten tijdens het doorlichtingsbezoek.
- Tijdens het doorlichtingsbezoek voert de onderwijsinspectie het onderzoek uit aan de hand van observaties, gesprekken en analyse van documenten.
- Het doorlichtingsverslag beschrijft het resultaat van de doorlichting, bevat een advies over de verdere erkenning en wordt gepubliceerd op www.doorlichtingsverslagen.be.

Een gedifferentieerd onderzoek

1. Omdat de onderwijsinspectie gedifferentieerd doorlicht, onderzoekt het inspectieteam in de instelling een selectie van de onderwijsreglementering:
 - een selectie van leergebieden om het voldoen aan de onderwijsdoelstellingen na te gaan.
Voor elk leergebied onderzoekt de onderwijsinspectie altijd de volgende procesvariabelen uit het CIPO-referentiekader:
 - o het onderwijsaanbod
 - o de uitrusting
 - o de evaluatiepraktijk
 - o de leerbegeleiding
 - een selectie van andere erkenningsvoorwaarden
 - een selectie van overige regelgeving.
2. Om de kwaliteitsbewaking door de school na te gaan, selecteert het inspectieteam een aantal procesvariabelen. Het inspectieteam gaat met de kwaliteitswijzer na of de school voor deze procesvariabelen aandacht heeft voor
 - doelgerichtheid: welke doelen stelt de school voorop?
 - ondersteuning: welke ondersteunende initiatieven neemt de school om efficiënt en doelgericht te werken?
 - doeltreffendheid: bereikt de school de doelen en gaat de instelling dit na?
 - ontwikkeling: heeft de school aandacht voor nieuwe ontwikkelingen?
3. Het inspectieteam onderzoekt ten slotte het algemeen beleid van de school aan de hand van vier procesvariabelen: leiderschap, visieontwikkeling, besluitvorming, kwaliteitszorg.

Het onderzoek naar de hygiëne, veiligheid en bewoonbaarheid

De controle van de erkenningsvoorwaarden betreffende de bewoonbaarheid, veiligheid en hygiëne van de instelling vindt gelijktijdig met de doorlichting plaats. Deze controle resulteert in een afzonderlijk verslag dat bij het doorlichtingsverslag wordt gevoegd en eveneens verschijnt op www.doorlichtingsverslagen.be.

Het advies

De adviezen die de onderwijsinspectie uitbrengt, hebben betrekking op alle of op afzonderlijke structuuronderdelen van de school. De onderwijsinspectie kan drie adviezen uitbrengen:

- een gunstig advies: het inspectieteam adviseert gunstig over de verdere erkenning van de school of van structuuronderdelen.
- een beperkt gunstig advies: het inspectieteam adviseert gunstig over de erkenning van de school of van structuuronderdelen als de school binnen een bepaalde periode voldoet aan de voorwaarden vermeld in het advies.
- een ongunstig advies: het inspectieteam adviseert om de procedure tot intrekking van de erkenning van de school of van structuuronderdelen op te starten.

Bij een ongunstig advies beoordeelt de onderwijsinspectie bovendien of de school de vastgestelde tekorten zelfstandig kan wegwerken.

Tot slot

Binnen een termijn van dertig kalenderdagen na ontvangst van het definitieve doorlichtingsverslag informeert de directeur van de school de ouders, leerlingen of cursisten over de mogelijkheid tot inzage. Binnen de dertig kalenderdagen na ontvangst moet de directeur van de school het verslag volledig bespreken tijdens een personeelsvergadering. Het bestuur van de school of zijn gemandateerde tekent het verslag voor gezien. Het bestuur stuurt het binnen dertig kalenderdagen na ontvangst terug naar de onderwijsinspectie en maakt eventueel melding van zijn opmerkingen.

De school mag het verslag niet gebruiken voor publicitaire doeleinden.

Meer informatie?

www.onderwijsinspectie.be en www.doorlichtingsverslagen.be

1 SAMENVATTING

De kinderen en teamleden van de vrije basisschool 'de boomhut' zijn sedert enkele maanden gehuisvest in een modern en nieuw schoolgebouw onder de kerktoeren van Lozen, een gehucht van de gemeente Bocholt vlak tegen de Nederlandse grens. De kleuterafdeling telt drie klasgroepen. In de lagere afdeling zijn er zes klassen die vanaf het derde leerjaar voor enkele vakken een graadklas vormen. Een duurzame en energiezuinige onderwijshuisvesting creëren vormde de voorbije jaren een bijzondere uitdaging voor het bestuur van de school. De aangename infrastructuur levert samen met een stimulerende leeromgeving een belangrijke bijdrage aan de kwaliteit van het basisonderwijs in Lozen. Het positieve van kinderen als vertrekbasis nemen en hierbij hun talenten erkennen en benutten, vormt een belangrijk streefdoel binnen de hele school- en klaswerking. Het beleid zorgt ervoor dat 'de boomhut' op diverse vlakken in ontwikkeling blijft en stuurt de school samen met de zorgcoördinator op een transparante en democratische wijze aan. De directeur neemt tevens de coördinatie van het zorgbeleid binnen de scholengemeenschap voor haar rekening.

Op basis van het vooronderzoek onderzocht de onderwijsinspectie tijdens de doorlichting de inspanningsverplichting van de kleuterafdeling voor wiskundige initiatie en wereldoriëntatie en de resultaatsverplichting van de lagere afdeling voor dezelfde leergebieden. Daarnaast onderzocht ze ook aspecten van de onderwijswetgeving, de kwaliteit van de leerbegeleiding en de evaluatiepraktijk en het algemeen beleid van de school.

De kleuterafdeling slaagt erin de ontwikkelingsdoelen voldoende na te streven. Kleuters krijgen ruime ontwikkelingskansen die een evenwichtig en volledig aanbod voor wiskundige initiatie en wereldoriëntatie garanderen. Ze worden uitgedaagd om het rijke thematische aanbod te ontdekken en naar hartenlust te exploreren en te experimenteren. Het eigentijdse bronnenmateriaal, de gradueel opgebouwde observaties, de groeilijnen, de schoolafspraken en het veelvuldig overleg binnen dit kleine team bevorderen een voldoende breed aanbod en de verticale samenhang over de verschillende leeftijdsgroepen heen. Voor het leergebied wiskundige initiatie gaan de leraren sedert dit schooljaar na of de verschillende domeinen en de leerplandoelen via de klasactiviteiten voldoende aanbod komen. Voor het leergebied wereldoriëntatie is dit nog geen schoolkenmerk. Een functioneel systeem om de volledigheid van het aanbod te bewaken ontbreekt en kan een aandachtspunt voor de toekomst zijn.

In de lagere afdeling zijn onderwijsleerpakketten in grote lijnen richtinggevend voor het aanbod, de aanpak en de evaluatiepraktijk van wiskunde en wereldoriëntatie. De meeste leraren raadpleegden de leerplandoelen voor hun leerjaar om na te gaan of deze leerpakketten hieraan voldoen. De voorgeschreven jaarplanningen worden in iedere groep vrij strikt gevolgd en ondersteunen de volledigheid van het aanbod, het evenwicht tussen de verschillende domeinen en voor wiskunde eveneens de graduele opbouw. Uit de observaties blijkt dat de leraren voor beide leergebieden sterk inzetten op activerende werkvormen, op het laten ervaren en beleven en dat ze het samenwerkend leren stimuleren.

De school baseert zich voor wiskunde vooral op de methodegebonden toetsen en de testen van het leerlingvolgsysteem om te besluiten dat de meeste leerlingen de eindtermen bereiken. De resultaten op de koepelgebonden eindtoetsen bevestigen deze overtuiging. Het team werkt momenteel voor meten en metend rekenen verbeteracties uit om het rendement ook voor dit domein hoog te houden.

Wereldoriëntatie wordt vanaf het derde leerjaar in graadklassen gegeven. Alle leraren benutten de ruime klaslokalen en de moderne media om het interactief en aanschouwelijk leren te ondersteunen. De voorgeschreven inhoud uit het pakket worden aangevuld met waardevolle school- en klasprojecten, met leeruitstappen en met het extra aanbod voor verkeer, techniek en actualiteit. Deze schooleigen aanvullingen worden in mindere mate meegenomen in de formele evaluatie- en rapporteringspraktijk en ze worden ook niet altijd gelinkt aan de leerplandoelen en het jaarplan om onder meer een zicht te krijgen op overlappingen of hiaten in het aanbod. Binnen het programma van wereldoriëntatie zijn er, net zoals bij wiskunde, inhoud die een bepaalde volgorde en opbouw vereisen. Om dit te realiseren dienen de leraren

binnen de graadklassen nog meer werk te maken van een gedifferentieerd cursorisch aanbod.

In beide afdelingen worden de kinderen systematisch en breed opgevolgd, ook op socio-emotioneel vlak. Om de functionaliteit te verhogen en planlast te vermijden, digitaliseert de school de kinddossiers wat de doeltreffendheid en de gelijkgerichtheid van de evaluatiepraktijk en de leerbegeleiding ondersteunt. Observatie- en evaluatiegegevens worden passend aangewend om leerlingen en ouders te informeren, om leerlingen met noden te detecteren en te begeleiden maar ook om te reflecteren over het onderwijsrendement op klas- en schoolniveau. Dergelijke reflecties grijpt het team aan om de interne kwaliteitszorg continu aan te sturen. Binnen de evaluatiepraktijk is er een positieve evolutie merkbaar om, naast de schriftelijke toetsen, ook kennis te maken met andere evaluatievormen. De school heeft nog een weg af te leggen om het breed evalueren gelijkgericht aan te pakken en de resultaten ervan te valideren en te rapporteren.

Het team van basisschool 'de boomhut' heeft, onder impuls van het zorgteam, belangrijke inspanningen geleverd om een duidelijke structuur rond leerbegeleiding op te zetten. Deze structuur wordt regelmatig onder de loep genomen en bijgestuurd met als doel het aanbod en de aanpak meer en meer af te stemmen op de noden van de leerlingen. De beeldvorming, de concrete zorgacties en de evaluaties tonen dat aan. Op cognitief vlak komt de leerbegeleiding voor wiskunde en de technische aspecten van Nederlands het sterkst aan bod. De leerkrachten worden ondersteund om kinderen met extra zorg planmatig en doordacht te begeleiden. Hiertoe leren zij werken met een individueel handelingsplan. Ze krijgen tevens voldoende kansen om hun deskundigheid ten aanzien van de leerbegeleiding te vergroten. Ondersteund vanuit de scholengemeenschap blijft de school investeren in de ontwikkeling van het zorgbeleid.

De kleinschaligheid van de school, het intense informele overleg en het democratisch beleid stimuleren de betrokkenheid van de teamleden bij het schoolgebeuren en bevorderen de groeps sfeer en de persoonlijke relaties. Het team slaagt erin om samen school te maken. De school getuigt van een duidelijke en gedragen visie op onderwijs. Door de inzet, de deskundigheid en het verantwoordelijkheidsgevoel van iedereen slaagt 'de boomhut' erin zelf verbeterpunten bloot te leggen en daar stapsgewijs aan te werken. Vanuit een sterk vertrouwen in de positieve dynamiek en groeikracht van de school, sluit de inspectie de doorlichting voor beide afdelingen af met een gunstig advies.

2 DOORLICHTINGSFOCUS

Op basis van het vooronderzoek en in het kader van een gedifferentieerde doorlichting selecteerde de onderwijsinspectie onderstaande leergebieden en procesindicatoren/procesvariabelen voor verder onderzoek.

2.1 Leergebieden in de doorlichtingsfocus

Kleuteronderwijs

wiskundige initiatie
wereldoriëntatie

Lager onderwijs

wiskunde
wereldoriëntatie

2.2 Procesindicatoren of procesvariabelen in de doorlichtingsfocus

Onderwijs

Begeleiding

Leerbegeleiding

Onderwijs

Evaluatie

Evaluatiepraktijk

3 RESPECTEERT DE SCHOOL DE ONDERWIJSREGLEMENTERING?

3.1 Respecteert de school de erkenningsvoorwaarden?

3.1.1 Voldoet de school aan de onderwijsdoelstellingen?

Het onderzoek naar het voldoen aan de onderwijsdoelstellingen levert voor de geselecteerde leergebieden het volgende op.

3.1.1.1 Kleuteronderwijs: wiskundige initiatie

Voldoet

De kleuterafdeling streeft de ontwikkelingsdoelen voor het leergebied wiskundige initiatie in voldoende mate na. De kleuters krijgen veel kansen om binnen een krachtige, gestructureerde en eigentijdse leeromgeving wiskundige inzichten en vaardigheden op te doen. Er is aandacht voor een breed en geïntegreerd aanbod, voor doelgerichte observaties en hoekenverrijking en voor de ondersteuning van kleuters bij wie de ontwikkeling voor dit leergebied moeizaam verloopt of vertraagt.

3.1.1.2 Kleuteronderwijs: wereldoriëntatie

Voldoet

De kleuterafdeling streeft de ontwikkelingsdoelen voor het leergebied wereldoriëntatie in voldoende mate na. De uitwerking van de thema's en projecten illustreert de aandacht voor een brede waaier aan activiteiten binnen de diverse domeinen van dit leergebied. De kleuters kunnen op hun niveau exploreren, experimenteren en zelfstandig bezig zijn. De leraren beschikken over eigentijds bronnenmateriaal om het aanbod te stofferen en stimuleren de kleuters om zelfsturend en samenwerkend te leren.

3.1.1.3 Kleuteronderwijs: wereldoriëntatie en wiskundige initiatie

Curriculum
Onderwijsaanbod
Referentiekader
Planning
Evenwichtig en volledig
Samenhang
Brede harmonische vorming
Actief leren

De leraren baseren zich op een neteigen instrument als referentiekader bij het nastreven van de ontwikkelingsdoelen. Ze 'verpakken' de inhoud van de verschillende leergebieden in thema's of schoolprojecten. Per thema of bij een schoolproject selecteren ze activiteiten die ze koppelen aan een aantal dominante ontwikkelingsaspecten. De leraren concretiseren deze met tussenstappen die passen bij het ontwikkelingsniveau van de kleuters. Het neteigen instrument en een aantal onderwijsleerpakketten zijn hierbij ondersteunend en bevorderen een voldoende breed en gradueel opgebouwd onderwijsleeraanbod.

Het leerplan wiskunde wordt sedert dit schooljaar als bijkomend referentiekader geraadpleegd. De leraren gaan systematisch na of en in welke mate de leerplandoelen wiskundige initiatie in hun groep aan bod komen. Voor het leergebied wereldoriëntatie gebeurt dit voor het domein 'mens en techniek'. Voor beide leergebieden kunnen ze aantonen dat de screenings een aanzet vormen om bewuster en meer leerplangericht te werken en het aanbod eventueel bij te sturen. Het team beschikt nog niet over een functioneel planningssysteem om de volledigheid van het aanbod gelijkgericht en vanuit de leerplandoelen te bewaken.

De leraren selecteren zowel kalendergebonden als occasionele thema's en projecten en informeren de ouders hierover. Ze werken deze met de nodige diepgang uit. Dit blijkt uit de plannings, de observaties, het hoekenaanbod en het leerlingenwerk. Het thema leeft in de klassen, sluit aan bij de leef- en interessewereld van de kleuters en resulteert soms in een toonmoment voor de andere klassen. De thematische benadering bevordert de horizontale samenhang tussen de leergebieden en domeinen. Sommige thema's of projecten leiden tot

het gericht bevorderen van verkeers-, gezondheids- en sociale opvoeding.

Doorheen de dagelijkse werking leggen de leerkrachten zinvolle wiskundige en wereldoriënterende accenten. Naast het intuïtief benaderen van deze leergebieden plannen de leraren ook doelgerichte activiteiten en een hoekenaanbod dat het gebruik van wiskundetaal en hun inzicht in de werkelijkheid bevordert. Om de wereld beter te leren vatten telt elk thema / project een of meer activiteiten waarbij waarneming en beleving centraal staan. Leeruitstappen, levensechte materialen in de klas en bezoeken van mensen met een specifieke deskundigheid dragen daartoe bij.

Het veelvuldig informeel overleg en het gradueel opgebouwde observatie- en kindvolgsysteem ondersteunen de verticale samenhang. Het team schenkt expliciet aandacht aan een vlotte overgang van de kleuter- naar de lagere afdeling. Diverse kindgerichte integratieactiviteiten, onderwijskundige afspraken en de kleinschaligheid van de school werken hierbij drempelverlagend.

Onderwijsorganisatie
Klasmanagement

Het team heeft aandacht voor gradatie in de zelfsturing. Pictogrammen en kalenders brengen structuur vanaf de jongste kleuters. Naarmate kleuters ouder worden mogen ze in toenemende mate hun keuzeproces sturen en zelfstandig opdrachten uitvoeren, eventueel ondersteund door stappenplannen.

Geleide en vrije activiteiten in kleine of grote groep wisselen elkaar af. Via schoolafspraken en vanuit informeel en structureel overleg geven de leraren doelgericht vorm aan de klasinrichting en aan de onderwijsorganisatie. De organisatie van klasdoorbrekende activiteiten ondersteunt de vertrouwdheid van de kleuters met andere klasgroepen.

Materieel beheer
Uitrusting
Ontwikkelingsmaterialen
Leermiddelen

De ruime kleuterklassen zijn eigentijds en gestructureerd ingericht en creëren een uitnodigende leef- en leeromgeving, aangepast aan het ontwikkelingsniveau van de kleuters.

De ontwikkelingsmaterialen en de verrijking van de hoeken in het kader van het lopende thema nodigen uit tot actief en handelend leren en stimuleren de betrokkenheid. Sommige leraren bieden computerprogramma's aan waarmee de kleuters bijkomend gerichte oefenkansen voor wiskundige initiatie krijgen of benutten de computer om ondersteunend beeldmateriaal te tonen. Ook de klaswinkel en de zandtafel stimuleren de ontwikkeling van wiskundige inzichten en begrippen. Voor techniek is er op schoolniveau in mindere mate materiaal aanwezig aangepast aan de kleuterleeftijd.

Het team beschikt over een inventaris van het aanwezige spelmateriaal, geordend in categorieën. Hieruit blijkt dat er heel wat ontwikkelingsmateriaal beschikbaar is waardoor kleuters al spelend hun ruimtelijk inzicht ontwikkelen en leren tellen, ordenen, vergelijken, ... Het team benut de inventaris om het spelmateriaal doelgericht aan te vullen en ter ondersteuning van de uitwisseling tussen de verschillende klassen. De zorgcoördinator coördineert de actualisatie van de inventaris.

Evaluatie Evaluatiepraktijk Evenwichtig / representatief Kindvolgsysteem Gericht op bijsturing Leerlingvolgsysteem	De teamleden grijpen veel kansen aan om de kinderen positief te benaderen en hen te bevestigen in het goede door continue persoonsgerichte feedback. De gestructureerde en systematische opvolging van de kleuters gebeurt breed en doelgericht en bestrijkt de diverse ontwikkelingsdomeinen. De observaties worden aangestuurd door gradueel opgebouwde kijkwijzers, afgestemd op dominante en leeftijdsspecifieke (leerplan)doelen. Aspecten van wereldoriëntatie en wiskundige initiatie komen hierbij eveneens aan bod. De observaties worden vanaf de vierjarige kleuters aangevuld met enkele genormeerde tests die afgenomen en verwerkt worden door de zorgcoördinator.
Rapporteringspraktijk Interne / externe communicatie	De school benut verschillende communicatiekanalen om de ouders te informeren over de ontwikkeling van hun kind en hen te betrekken bij de klas- en schoolwerking. Tweemaal per schooljaar staan er individuele oudercontacten geprogrammeerd. De teamleden geven aan dat de drempel voor ouders in hun kleinschalige dorpsschool laag is en dat de informele contacten even waardevol en belangrijk zijn.
Begeleiding Leerbegeleiding Beeldvorming Zorg	De aandacht voor welbevinden, betrokkenheid en talenten van kinderen vormt de vertrekbasis van hun ontwikkeling en het uitgangspunt voor de leerbegeleiding. De school schenkt veel aandacht aan een aangename klas- en schoolsfeer en aan leef- en gedragsregels om tot een ordelijk en veilig leef- en leerklimaat te komen en om socio-emotionele problemen te voorkomen. De vaststellingen vanuit de observaties en de testresultaten ondersteunen de binnenklasdifferentiatie en de aansturing van de extra zorg. Op basis van overgangs- en andere gesprekken en de informatie in het kinddossier kunnen leerkrachten zich een goed beeld vormen van de kleuters. Alle leerkrachten nemen hun verantwoordelijkheid op om elke kleuter de nodige zorg te bieden. De kleine klasgroepen en een sterk uitgebouwde preventieve basiszorg vormen het fundament van een zorgbrede werking. Leerkrachten houden rekening met de verschillen tussen de kleuters en leveren inspanningen om te differentiëren. De klasleerkracht is hiervoor de eerste verantwoordelijke maar kan steeds een beroep doen op ondersteuning van de zorgcoördinator.
Deskundigheidsbevordering Nascholingen Interne expertise	De school investeerde recent in teamgerichte deskundigheidsbevordering voor wiskundige initiatie. Hierbij stond het leerplan in de focus en kreeg wiskunde in de hoeken en bij het werken met kinderboeken extra aandacht. De teamgerichte nascholingen hebben nog in mindere mate geleid tot een functioneel systeem om de volledigheid van het aanbod systematisch te bewaken en af te stemmen op de leerplandoelen. Het schoolteam staat open voor de ondersteuning door de pedagogische begeleiding en door externe deskundigen. Veelvuldig formeel en informeel intern overleg zorgt voor interne expertisedoorstroming. De leraren geven aan dat de instroom van nieuwe leraren of stagiairs eveneens impulsen geeft aan de ontwikkeling van het onderwijskundig handelen.

Kwaliteitszorg De school beschikt over objectieve outputgegevens om de kwaliteit van het kleuteronderwijs op te volgen. De genormeerde testresultaten worden ook op schoolniveau verwerkt en benut om schoolbrede verbeteracties op te zetten. De outputgegevens voor wiskunde bij de aanvang van de lagere afdeling vormen eveneens een indicatie dat het wiskundeaanbod in de kleuterafdeling ruimschoots voldoet.

Bijsturing van het onderwijsaanbod is vooral ingegeven vanuit de schoolprioriteiten om op groepsniveau de totaliteit van de leerplandoelen voor wiskundige initiatie en techniek doelgericht na te streven.

3.1.1.4 Lager onderwijs: wiskunde

Voldoet

De lagere afdeling bereikt de eindtermen voor het leergebied wiskunde in voldoende mate. Het aanbod bestrijkt de verschillende leerdomeinen en is binnen en over de klasgroepen heen continu en gradueel opgebouwd. Uit de observaties blijkt dat de leraren aandacht schenken aan probleemstellend onderwijs. Bovendien volgt de school de wiskundige ontwikkeling van de leerlingen systematisch en breed op. De evaluatiegegevens vormen het uitgangspunt voor de binnenklasdifferentiatie, voor de doelgerichte leerbegeleiding en soms ook voor verbeteracties op schoolniveau.

Curriculum

Onderwijsaanbod

Referentiekader

Planning

Evenwichtig en volledig

Samenhang

Brede harmonische vorming

Actief leren

De leraren volgen vrij consequent een onderwijsleerpakket om een evenwichtig en samenhangend aanbod voor de verschillende domeinen van wiskunde te realiseren. Het team ging in het verleden na of het pakket beantwoordt aan de uitgangspunten en de doelen van het leerplan.

Het leerlingenwerk en de resultaten van onder meer koepelgebonden eindtoetsen, methodegebonden toetsen en genormeerde tests tonen aan dat de school bij zo veel mogelijk leerlingen de eindtermen voor dit leergebied bereikt.

Uit observaties blijkt dat de teamleden veel aandacht schenken aan een goede didactische lesopbouw en aan actief leren. Handelingen, levensechte contexten en ervaringen, wiskundige problemen en visualisaties begeleiden de leerlingen van een concreet naar een schematisch en uiteindelijk abstract denkniveau. Het proefondervindelijk leren legt een degelijke basis voor de ontwikkeling van wiskundig inzicht. Aangestuurd door de methode maar ook vanuit eigen professionaliteit integreren de leraren werkvormen die de zelfstandigheid bevorderen en ruimte creëren om te differentiëren.

De leergebiedoverschrijdende eindtermen leren leren, sociale vaardigheden en ICT (informatie- en communicatietechnologie) krijgen op een geïntegreerde en doelgerichte wijze veel aandacht. Het team maakte hiervoor bijkomende schoolafspraken. Ter ondersteuning van het leren studeren en het zelfstandig werk, beschikken de leerlingen over een bronnenboek met kernleerstof. De leerlingen krijgen veel kansen om samen te werken, te verwoorden en te leren van elkaar. Het bewerken van enige samenhang met andere leergebieden is leerkrachtafhankelijk en in mindere mate een uitgangspunt.

Onderwijsorganisatie

Onderwijstijd

Klasmanagement

De school kiest ervoor om de leerlingen voor dit leergebied te groeperen per geboortjaar. De groepsleraren voorzien voldoende onderwijstijd voor wiskunde. Extra inoefenmomenten plannen de leraren onder meer tijdens het contractwerk. Ze hanteren werkvormen en een onderwijsstijl die veel interactie en initiatief bij de leerlingen bewerkstelligen.

Materieel beheer
 Uitrusting
 Ontwikkelingsmaterialen
 Leermiddelen

Het team beschikt over voldoende ontwikkelingsmaterialen die vanuit het leerplan voorgeschreven zijn. Vanaf de tweede graad hebben de leerlingen in mindere mate individueel rekenmateriaal ter beschikking om al handelend (getal)inzicht op te doen. Ondersteunende wandplaten, een digitale en/of analoge klasklok en wiskundig spel materiaal zijn in een aantal klassen nog beperkt of niet aanwezig. De leraren geven aan dat ze door de recente verhuis nog zoekende zijn om alles een passende plaats te geven. Een gelijkgericht stappenplan voor de aanpak van (wiskunde)problemen is wel in alle klassen zichtbaar en ook het gebruik van ICT als ondersteunend hulpmiddel groeit.

Evaluatie
 Evaluatiepraktijk
 Evenwichtig / representatief
 Kindvolgsysteem
 Gericht op bijsturing
 Leerlingvolgsysteem

Om een accuraat zicht te hebben op verworven kennis, inzichten en vaardigheden voor de verschillende domeinen, evalueren de leerkrachten de leerlingen aan de hand van de genormeerde testen van het leerlingvolgsysteem en de methodegebonden en soms zelfgemaakte toetsen. Ook de deelname aan de netgebonden eindtoetsen leveren valide outputgegevens op. Gedifferentieerde evaluatie komt zelden voor.

Rapporteringspraktijk

Naargelang van het leerjaar rapporteert de school vier- tot vijfmaal per jaar aan de ouders over de prestaties van hun kind. Vooral de methodegebonden toetsen zijn hiervoor onderbouwend. Het rapport geeft voor de verschillende domeinen de bereikte toetsresultaten weer via cijfers. De structurele oudercontacten creëren bijkomend heel wat kansen tot overleg en informatieuitwisseling over de brede ontwikkeling van het kind.

Begeleiding
 Leerbegeleiding
 Beeldvorming
 Zorg

De beeldvorming ontstaat voornamelijk op basis van de informatie in het kinddossier, de overgangsgesprekken en het informele overleg. In het volgsysteem worden aandachtspunten binnen de begeleiding van leerlingen systematisch geïnventariseerd en opgevolgd.

De preventieve basiszorg is over het algemeen goed uitgebouwd. Om tegemoet te komen aan de noden van zowel de zwakkere als de sterkere leerlingen maken de leerkrachten gebruik van foutenanalyses en de differentiatiemogelijkheden uit het onderwijsleerpakket. Verder hebben de meeste leraren na een klassikale instructie aandacht voor een gedifferentieerde inoefening en verwerking of voor verlengde instructie of extra begeleiding in kleine groep. Daarnaast zijn in de meeste klassen diverse differentiatievormen herkenbaar, zoals onder meer contractwerk, reduceren of uitbreiden van de hoeveelheid oefeningen, gebruik van hulpkaarten,

De directeur en de zorgcoördinator investeren op school- en leerkrachtniveau in de invoering van handelingsgericht werken vanuit een zorgcontinuüm. Ze ondersteunen de leerkrachten om alle stappen in het proces van handelingsgericht werken systematisch te doorlopen.

Professionalisering

Naar de deskundigheidsbevordering ten aanzien van het leergebied wiskunde gaat, zowel op team- als op individueel niveau, gerichte aandacht. Formele en informele overlegmomenten tussen teamleden dragen hier eveneens toe bij en leiden soms tot bijsturing van de eigen praktijk. De leraren hebben een als vanzelfsprekende houding van zelfreflectie en staan open voor feedback.

Kwaliteitszorg De school maakt gebruik van de leerlingresultaten op de netgebonden eindproeven van de zesdeklassers om op schoolniveau te reflecteren en te communiceren over de kwaliteit en de effecten van het wiskundeonderwijs. De resultaten van de genormeerde testen uit het leerlingvolgsysteem worden hiervoor eveneens benut. De bevindingen leiden tot concrete bijstellingen opgenomen in het prioriteitenplan. Zo werkt het team momenteel verbeteracties uit om meten en metend rekenen op schoolniveau bij te sturen.

3.1.1.5 Lager onderwijs: wereldoriëntatie

Voldoet

De lagere afdeling bereikt de eindtermen voor het leergebied wereldoriëntatie in voldoende mate. Dat blijkt uit het brede aanbod, de planningsdocumenten, de leerlingenevaluaties en het leerlingenwerk. Het domein techniek krijgt recent extra aandacht. Onder meer via actieve werkvormen en ervaringskansen zorgen de leraren voor een onderwijsaanpak waarbij het zelfsturend en samenwerkend leren voldoende kansen krijgt.

Curriculum Onderwijsaanbod <i>Referentiekader</i> <i>Planning</i> <i>Evenwichtig en volledig</i> <i>Samenhang</i> <i>Brede harmonische vorming</i> <i>Actief leren</i>	Het brede aanbod, de planningsdocumenten, het leerlingenwerk en de resultaten van voornamelijk methodegebonden toetsen tonen aan dat de leerplandoelen voor dit leergebied in voldoende mate nagestreefd en bereikt worden. Voor de programmatie van het aanbod vormt het recent ingevoerde leerpakket in sterke mate het referentiekader. Hierdoor vertoont het onderwijsleeraanbod in zekere mate verticale samenhang. Aan de invoering van het onderwijsleerpakket ging grondig overleg vooraf en meerdere teamleden namen de correlatie met het leerplan onder de loep. Het online planningsstelsel bij het onderwijsleerpakket wordt door meerdere teamleden als erg complex ervaren en niet meer gebruikt.
---	--

Niet alle leraren vinden via de methode hun weg om binnen de graadklassen te differentiëren in het cursorisch aanbod zodat de inhoud die een opbouw met een bepaalde volgorde vereisen in het passende leerjaar aan bod komen. Dit hypothekeert de graduele opbouw. Bij de aanvang van de lagere afdeling hebben de leraren in mindere mate zicht op de inhoud en de aanpak van de kleuterafdeling.

Recent kregen de (vernieuwde) leerplandoelen techniek extra aandacht onder meer via nascholing, de samenwerking met een secundaire school en door het ter beschikking stellen van specifieke werkbundels en materialen voor dit domein. De horizontale samenhang met het leergebied muzische vorming wordt expliciet nagestreefd.

Het onderwijsleerpakket biedt ruimte voor bijkomende thema's en projecten op school- of groepsniveau. Sommige projecten zijn afgestemd op specifieke leeftijdsgroepen en worden ondersteund door het CLB (centrum voor leerlingenbegeleiding), de lokale politie of het gemeentebestuur. Zo lopen er voor het zesde leerjaar een aantal projecten in functie van de relationele en seksuele vorming en het keuzeprocess naar het secundair onderwijs. Andere projecten situeren zich op schoolniveau zoals de projectweek rond vriendschap of gezondheid. Deze aanvullende educatieve projecten werken ondersteunend voor het realiseren van de leerplandoelen. Ze worden door de leraren evenwel niet altijd geïntegreerd in het jaarplan of gelinkt aan de leerplandoelen wat kan wege op het evenwicht in het aanbod door overaccentuering van deelgebieden. Dit geldt ook voor het aanvullende aanbod voor verkeer en voor actualiteit.

Op schoolniveau is er een inventaris met een zekere doorgaande lijn in het exploreren van de nabije en verdere schoolomgeving maar in de praktijk worden deze leeruitstappen niet altijd uitgevoerd. Leraren geven aan dat het wegvallen van de schoolbus en de grote graadklassen soms een belemmering vormen om uitstappen te organiseren. Het gebeurt dat leraren die geen wereldoriëntatie geven, leeruitstappen met een duidelijke link naar dit leergebied organiseren en verwerken.

De intentionele en geïntegreerde benadering van de leergebiedoverschrijdende eindtermen vormt in de meeste klassen een voorbeeld van goede praktijk. Door de aandacht voor sociale vaardigheden werken de meeste leraren ook aan de leerplandoelen binnen de bestaansdimensie 'mens en medemens'. De methode reikt eveneens (online)tools aan om kinderen te begeleiden bij de zelfreflectie en bij het leren studeren.

Onderwijsorganisatie
Klasmanagement

Vanaf het derde leerjaar worden de leerlingen voor dit leergebied ondergebracht in graadklassen. Ondanks het leeftijdsverschil wordt er groepsintern nagenoeg niet gedifferentieerd in het onderwijsaanbod.

In haar schoolwerkplan wijst de school op het belang van actief leren. In de praktijk krijgt dit een sterke uitwerking. Activerende werkvormen creëren veel kansen tot exploreren, experimenteren en zelfsturend /samenwerkend leren. De leraren proberen het onderwijs te verlevendigen door het gebruik van realistische materialen, afbeeldingen en sporadisch ook door de leeruitstappen in de nabije en ruimere omgeving of door mensen met een specifieke deskundigheid uit te nodigen in de klas.

Materieel beheer
Uitrusting
Ontwikkelingsmaterialen
Leermiddelen

De leraren beschikken over diverse didactische materialen, onder meer aangeleverd vanuit het onderwijsleerpakket of zelf uitgewerkt. De noodzakelijke tijds- en ruimtekaders zijn aanwezig en corresponderen met de inhoud van het leerplan. Niet alle leraren hebben echter de gewoonte om deze kaders functioneel en dynamisch te gebruiken waardoor kansen verloren gaan om het historisch besef en het ruimtelijk inzicht bij de leerlingen te verruimen. Instrumenten voor weerwaarnemingen zijn weinig aanwezig.

De integratie van multimedia (digibord, draagbare pc's,...) in het onderwijsleerproces, de techniekmobiel en de ruime en overzichtelijke klaslokalen bieden heel wat stimulerende mogelijkheden voor de leerlingen. De leraren leveren inspanningen om de moderne uitrusting optimaal te benutten en staan veelal open voor vernieuwingen.

Evaluatie Evaluatiepraktijk Evenwichtig / representatief Kindvolgsysteem Gericht op bijsturing Leerlingvolgsysteem	Voor de evaluatie gebruiken de leraren de methodegebonden toetsen als inspiratiebron. Sommige leraren volgen deze vrij strikt, andere selecteren en vullen aan. In de graadklassen differentiëren de leraren in de evaluatiepraktijk ondanks het gelijkgerichte aanbod. Naast het meten van reproduceerbare feitenkennis peilen de meeste leraren sporadisch naar vaardigheden en inzichten. Er is een groeiend bewustzijn voor diverse vormen van evaluatie maar deze worden niet altijd meegenomen in de formele evaluatie- en rapporteringspraktijk. De kwaliteit of de leesbaarheid van toetsvragen is soms voor verbetering vatbaar. Op schoolniveau zijn er geen bindende afspraken over de evaluatiepraktijk voor dit leergebied en over de evaluatie van school- of klaseigen thema's of projecten. Bij het al dan niet toekennen van een getuigschrift basisonderwijs krijgt dit leergebied weinig aandacht.
Begeleiding Leerbegeleiding Beeldvorming Zorg	Het zorgbeleid focust minder op het leergebied wereldoriëntatie. De evaluatiegegevens worden weinig benut om zorgverbredende initiatieven op te zetten of om de binnenklasdifferentiatie aan te sturen. De toetsresultaten worden veelal wel met de leerlingen besproken. Leerkrachten vormen zich een beeld van de beginsituatie van hun groep door het aftoetsen van de voorkennis bij het verkennen van een nieuw thema.
Professionalisering	De school organiseert teamgerichte nascholingen rond bepaalde domeinen of deelaspecten van wereldoriëntatie. Zo vormt de bestaansdimensie 'mens en techniek' een prioriteit voor het huidige schooljaar. Ook voor het efficiënt geïntegreerd gebruik van de digitale borden kunnen de leraren op ondersteuning rekenen.
Kwaliteitszorg	De school maakt nog geen gebruik van de leerlingenresultaten op de netgebonden eindproeven om op schoolniveau te reflecteren en te communiceren over de kwaliteit en de effecten van het wereldoriënterend onderwijs. De interne kwaliteitszorg voor dit leergebied beperkt zich tot de extra aandacht voor techniek en de invoering van een nieuw onderwijsleerpakket. Het gebruik van dit pakket is op schoolniveau nog niet geëvalueerd.

3.1.2 Voldoet de school aan de overige erkenningsvoorwaarden?

Het onderzoek naar het voldoen aan de geselecteerde erkenningsvoorwaarden levert het volgende op.

Onderzochte erkenningsvoorwaarde	ja, neen
Leeft de school de bepalingen na over de taalregeling in het onderwijs? (decreet bao - art. 62,6°)	ja
Neemt de school de reglementering inzake vakantieperioden en de aanwending van de onderwijstijd, zoals bedoeld in artikel 50 in acht? (decreet bao - art. 62,8°)	ja
Heeft de school een beleidscontract of beleidsplan met een centrum voor leerlingenbegeleiding waarin de vereiste bepalingen zijn opgenomen? (decreet bao - art. 62,10°)	ja

3.2 Respecteert de school de overige reglementering?

Het onderzoek naar het voldoen aan de geselecteerde reglementering levert het volgende op.

Onderzochte regelgeving	ja, neen
Is er een schoolreglement waarin de verplichte bepalingen correct zijn opgenomen? (decreet bao - art. 37)	ja
• geldelijke en niet-geldelijke ondersteuning die niet afkomstig is van de Vlaamse gemeenschap en de rechtspersonen die ervan afhangen	ja
• de bijdrageregeling	ja
• de engagementsverklaring tussen de school en de ouders waarin wederzijdse afspraken worden opgenomen over het oudercontact, voldoende aanwezigheid, vormen van individuele leerlingenbegeleiding en het positieve engagement ten aanzien van de onderwijstaal	ja
• de afspraken in verband met het rookverbod	ja
• het orde- en tuchtreglement van de leerlingen met inbegrip van de beroepsmogelijkheden	ja
• de procedures volgens welke getuigschriften worden toegekend	ja
• de procedure volgens welke beroep kan worden ingediend tegen een beslissing van de klassenraad met betrekking tot het getuigschrift	ja
• bepalingen in verband met het recht op onderwijs aan huis	ja
• richtlijnen inzake afwezigheden en te laat komen	ja
• afspraken in verband met huiswerk, agenda's en rapporten	ja
• de wijze waarop de leerlingenraad in voorkomend geval wordt samengesteld	ja
Is het schoolreglement conform het inschrijvingsrecht? (decreet bao - art. 37)	ja
Is er een schoolwerkplan waarin de verplichte bepalingen correct zijn opgenomen? (decreet bao - art. 47)	ja
• de omschrijving van het pedagogisch project zijnde het geheel van fundamentele uitgangspunten dat het schoolbestuur voor de school vastlegt	ja
• de organisatie van de school en voornamelijk de indeling in leerlingengroepen	ja
• de wijze waarop de school het leerproces van de leerlingen beoordeelt en daarover rapporteert	ja
• de voorzieningen in het gewoon onderwijs voor leerlingen met een handicap of die leerbedreigd zijn, inclusief de werkvormen met andere scholen van gewoon/buitengewoon onderwijs	ja
• de wijze waarop de school via haar zorg- en gelijke onderwijskansenbeleid werkt aan de optimale leer- en ontwikkelingskansen van al haar leerlingen	ja
Bezorgt de school de verplichte informatie aan de ouders correct bij de eerste inschrijving? (decreet bao - art. 28)	ja
Zorgt de school voor een correcte invulling van het zorgbeleid? (decreet bao - art. 153 septies, enkel van toepassing binnen een scholengemeenschap)	ja
Respecteert de school de voorgeschreven procedure die leidt tot het afleveren van een getuigschrift? (decreet bao - art. 53-57 en BVR van 24-11-1998)	ja
Bewaart de school de bepaalde lijsten, notulen en dossiers met betrekking tot het getuigschrift? (decreet bao - art. 53-57 en BVR van 24-11-1998)	ja
Verloopt het afleveren van attesten aan leerlingen die geen getuigschriften krijgen, correct? (decreet bao - art. 53-57 en BVR van 24-11-1998)	ja
Respecteert de school het recht op 28 lestijden per week? (decreet bao - art. 48)	ja

4 BEWAAKT DE SCHOOL DE EIGEN KWALITEIT?

Het onderzoek naar de kwaliteit en de kwaliteitsbewaking van de geselecteerde procesindicatoren of procesvariabelen levert het volgende op.

4.1 Begeleiding

4.1.1 Leerbegeleiding

De vaststellingen wijzen op redelijke tot sterke aandacht voor doelgerichtheid, ondersteuning, doeltreffendheid, ontwikkeling.

Motivering

Basisschool 'de boomhut' beschikt over een schoolspecifiek en overzichtelijk zorgbeleidsplan. Het vormt samen met het pedagogisch project een leidraad voor het team en herinnert de betrokkenen aan de gemeenschappelijke doelen op korte en lange termijn, de schoolafspraken en de verschillende prioriteiten en zorgacties. Geoperationaliseerde doelen maken duidelijk op welke manier de school zorgbreedte wil realiseren.

In haar zorgvisie expliciteert de school dat ze geen talenten van leerlingen wil laten verloren gaan en dat ze steeds wil vertrekken vanuit het positieve van de kinderen. Ze voorziet daarbij een centrale rol voor de leraar als eerstelijnszorgverstreker en neemt diverse initiatieven waarbij het welbevinden van kinderen centraal staat.

De zorgcoördinator is het aanspreekpunt op schoolniveau. Ze neemt coördinerende taken op zich en ondersteunt eveneens op leerkracht- en kindniveau. Ze werkt nauw samen met de directeur. Deze tandem overlegt wekelijks en reikt transparante procedures en structuren aan voor een intentioneel beleid waarbij het zorgcontinuüm met vier zorgniveaus de rode draad vormt.

Het beleid stuurt aan op de uitbouw van een preventieve basiszorg met aandacht voor een veilige klassfeer, structuur en een krachtige leeromgeving. Binnen de 'extra zorg' leveren de teamleden inspanningen voor een doelgerichte aanpak via klasinterne differentiatie. Ze hanteren observaties, toetsen, genormeerde tests en foutenanalyses als basis om te differentiëren en te remediëren in hoofdzaak voor wiskunde en Nederlands. Ze maken gebruik van aangepaste werkvormen en leermiddelen om tegemoet te komen aan de verschillen tussen leerlingen. De meeste teamleden krijgen dit meer en meer in de vingers.

Het recent ingevoerde digitale kinddossier en de schoolafspraken ondersteunen de brede en gestructureerde opvolging van kinderen en een vlotte beeldvorming en informatiedoorstroming. Leraren geven aan dat het een meerwaarde betekent om kinderen beter te leren kennen, te begeleiden en de zorg op maat planmatig aan te pakken. Teamgerichte nascholingen, schoolintern overleg, ondersteunende stappenplannen en een cultuur van professionele openheid ondersteunen de teamleden om hun weg te vinden in de vernieuwde digitale aanpak.

Voor kinderen met speciale zorg stelt de zorgcoördinator of de gon-medewerker (geïntegreerd onderwijs) een individueel handelingsplan op of worden ICT-toepassingen of specifieke hulpmiddelen ingezet. Vooral voor de leerlingen van de eerste graad die hardnekkige problemen hebben met een deelvaardigheid binnen Nederlands of wiskunde en voor de kleuters is er de zorgklas waarin, na diagnostisch onderzoek, geremedieerd wordt door de zorgcoördinator. Individuele leertrajecten en curriculumdifferentiatie komen zelden voor. De school schenkt veel aandacht aan de uitbouw van een goed contact en een stimulerende samenwerking met de ouders van zorgleerlingen.

Om de leerbegeleiding bij de overgang naar het secundair onderwijs te continueren, werkt de school voor de zorgleerlingen met een BaSO-fiche. Hiermee ondersteunt ze de ouders van deze leerlingen bij de communicatie met het vervolgonderwijs over de onderwijskundige noden van hun kind. Bij de overdracht van deze informatie zijn bijsturingen in de schoolprocedure, conform de wettelijke bepalingen, wenselijk.

De aandacht om op schoolniveau kritisch te reflecteren over het zorgbeleid in zijn totaliteit valt in positieve zin op. Zowel de doelgerichtheid, de ondersteuning, de doeltreffendheid als de ontwikkeling krijgt hierbij aandacht. Het team voert algemene en specifieke evaluaties uit en hanteert hiervoor formele en informele bevestigingen en outputgegevens. De school benut de zelfevaluaties als basis voor een verantwoorde keuze van haar prioriteiten en voor eventuele bijsturingen. Ze voorziet een structurele inbedding van de zelfevaluatie als middel om de kwaliteit van de leerbegeleiding jaarlijks na te gaan.

De zorgcoördinator en de directeur nemen diverse initiatieven om zich te professionaliseren in het kader van zorg. Stap voor stap proberen zij de opgedane inzichten te laten doorsijpelen in de schoolwerking. Ook voor het hele team zijn er pedagogische studiedagen zodat zij hun deskundigheid onder meer op het vlak van zorg kunnen verhogen. Via nascholing, overleg en een open communicatie wordt het principe van handelingsgericht werken geïmplementeerd.

De zorgcoördinatoren van de scholengemeenschap komen op regelmatige basis samen en werken vanuit een gezamenlijke visie en een prioriteitenplan. Dit platform organiseert leerbezoeken, wisselt materialen en ideeën uit en maakt kennis met vernieuwingen. De leden organiseren ook jaarlijks een gezamenlijke zorgdag voor alle teamleden van de verschillende scholen.

De orthotheek bevat ondersteunend materiaal; een inventaris is beschikbaar. Ook externe expertise, zoals die van het CLB en de gon-medewerkers zorgen voor de ontwikkeling van de leerbegeleiding.

Zorg is een vast agendapunt op de maandelijkse personeelsvergadering. Daarenboven zijn er een zestal formele overlegmomenten per schooljaar voorzien tussen de zorgcoördinator en de groepsleraren. Kindbesprekingen, reflecties over zorgacties tijdens de voorbije periode en nieuwe acties of bijsturingen komen aan bod. De formele en informele overlegmomenten ondersteunen de teamleden.

4.2 Evaluatie

4.2.1 Evaluatiepraktijk

De vaststellingen wijzen op redelijke tot sterke aandacht voor doelgerichtheid, ondersteuning, ontwikkeling.

Motivering

De school heeft haar kindgerichte visie op evalueren opgenomen in het pedagogisch project en geconcretiseerd in het schoolwerkplan. Hierin geeft zij aan dat de evaluatiepraktijk op de eerste plaats focust op persoonlijke vorderingen en dient om de kinderen doelgericht te ondersteunen in hun leer- en ontwikkelingsproces. De school wil de onderlinge concurrentie tussen leerlingen afbouwen maar de rapporteringspraktijk in de lagere afdeling weerspiegelt deze visie niet altijd. In beide afdelingen schenken de leraren veel aandacht aan positieve persoonsgerichte feedback tijdens de verschillende activiteiten en aan een stimulerende onderwijsstijl.

Observatielijsten, de semestriële screenings van het welbevinden, de betrokkenheid en de competenties en de gestandaardiseerde tests voor de oudere kleuters zijn richtinggevend voor een doelgerichte en brede evaluatiepraktijk in de kleuterafdeling. De items uit de gradueel opgebouwde observatielijsten zijn representatief voor de belangrijke domeinen van ontwikkeling. Indien een kleuter blijkt geeft van onvoldoende ontwikkeling voor een bepaald doel of in een bepaald domein, dan wordt de ontwikkeling voor dat aspect dieper en breder bekeken.

In de lagere afdeling is de doelgerichtheid van de evaluatiepraktijk sterk gerelateerd aan en wisselend per leergebied. Voor de leergebieden wiskunde, Nederlands, wereldoriëntatie en Frans gebruiken de teamleden de evaluaties van de onderwijsleerpakketten als houvast en basis. Ze vertrouwen erop dat er voldoende congruentie is tussen de evaluaties en de leerplandoelen. Uit de documentanalyse blijkt voor sommige leergebieden een onevenwicht tussen kennis-, inzichts- en toepassingsvragen. Leerlingen krijgen regelmatig de kans om tijdens gesprekken of naar aanleiding van een opdracht zichzelf of medeleerlingen te evalueren. Voor de evaluatie van het domein spreken, ontbreken gelijkgerichte criteria en een transparante rapporteringspraktijk. De evaluatie van de sociale vaardigheden en aspecten van leren leren zitten deels vervat in de rapportering. Ondanks de schooleigen leerlijn voor ICT en de integratie van de moderne media in het lesgebeuren heeft de school nog niet nagedacht over de evaluatie en rapportering van deze doelen. Voor de evaluatiepraktijk van muzische vorming is er inspirerend bronnenmateriaal aanwezig en werden tips aangereikt. De inhoudelijke invulling wordt overgelaten aan de leraren. Het gebeurt dat leraren die dit leergebied niet of nauwelijks geven, de evaluatie en rapportering voor hun rekening nemen.

Voor lichamelijke opvoeding gebeurt de opvolging van de kinderen in beide afdelingen breed en doelgericht. In de kleuterafdeling is de informatie voor iedereen beschikbaar via het digitale kinddossier. In de lagere afdeling wordt hierover gecommuniceerd via een afzonderlijk 'gymrapport' en schoolintern eveneens via een 'persoonlijk dagboek lichamelijke opvoeding'.

Het veelvuldig informeel overleg en de cultuur van professionele openheid zijn in beide afdelingen ondersteunend voor de evaluatiepraktijk.

De opvolging van kinderen is in de kleuterafdeling voortdurend onderwerp van reflectie en bijsturing. Bronnenmateriaal is hiervoor inspirerend. In beide afdeling ondersteunt het digitale volgsysteem de doeltreffendheid van de evaluatiepraktijk. In de lagere afdeling gaat het team voor sommige leergebieden in mindere mate na of de evaluaties stroken met de visie en de doelen van de leerplannen. Het ontbreken van resultaatgerichte en operationele doelen bemoeilijkt op schoolniveau de zelfreflectie over de doeltreffendheid van de evaluatiepraktijk.

De (vernieuwde) onderwijsleerpakketten en de bronnenmaterialen voor muzische vorming evenals de vraagvormen bij de netgebonden eindtoetsen bieden inspiratie voor de ontwikkeling en bijsturing van de evaluatiepraktijk.

In de lagere afdeling was de evaluatiepraktijk de voorbije jaren in mindere mate een schoolprioriteit. Leerkrachtafhankelijk zijn wel ontwikkelingsinitiatieven vastgesteld, veelal vanuit een persoonlijk opgebouwde visie of expertise. Alternatieve evaluatievormen worden soms toegepast maar zelden meegenomen in de formele evaluatie- en rapporteringspraktijk. Bij de deliberende eindklassenraad worden niet alle leergebieden in rekening gebracht bij het al dan niet toekennen van het getuigschrift basisonderwijs.

Ouders, leerlingen of externen worden weinig bevraagd om na te gaan of de evaluatiepraktijk voldoende transparant is.

5 ALGEMEEN BELEID VAN DE SCHOOL

Het onderzoek naar het algemeen beleid van de school levert volgende vaststellingen op.

De school denkt regelmatig na over de richting die ze uit wil, de doelen die ze nastreeft en over de manier waarop ze die wil realiseren. Het beleid coördineert daartoe het inzetten van mensen, middelen en structuren. De school benut diverse methodieken om de kwaliteit van onderwijsprocessen op te volgen en te evalueren. Ze houdt daarbij ook rekening met de mening van externe schoolbetrokkenen. Het team is vernieuwingsbereid en beschikt over een sterke dynamiek om blijvend te groeien en passend om te gaan met druk van buitenaf.

Het pedagogisch project, het schoolwerkplan en het zorgbeleidsplan maken op een transparante en overzichtelijke manier duidelijk waar de school voor staat en voor gaat. Deze beleidsdocumenten zijn functioneel, dynamisch en sturen de continue schoolontwikkeling breed aan.

Het interne leiderschap laat zich ondersteunen door de zorgcoördinator en door de pedagogische begeleidingsdienst om het team onderwijskundig aan te sturen. De betrokkenheid van de teamleden bij het beleid verhogen via werkgroepen, vormt een prioriteit voor de nabije toekomst. Een belangrijk forum voor de besluitvorming is de maandelijkse teamvergadering. De leraren geven aan dat relevante beslissingen democratisch en in consensus worden genomen en dat de directeur en de zorgcoördinator zich zeer bereikbaar, luisterend en ondersteunend opstellen. Met de zachte hand krijgen zij veel van het personeel gedaan. De interne communicatie en informatiedoorstroming verlopen prima in dit klein en hecht team waar iedereen zijn verantwoordelijkheid ten volle en van harte opneemt.

Om te toetsen of ze als school de goede dingen goed doen, beseffen vooral de directeur en de zorgcoördinator dat een gedegen interne kwaliteitszorg belangrijk is voor voortdurende kwaliteitsverbetering. De uitbouw van een outputbeleid vormde daarom een prioriteit binnen het zorgoverleg op het niveau van de scholengemeenschap dat door de directeur van 'de boomhut' wordt aangestuurd. De school heeft hierin al een hele weg afgelegd. Ze neemt haar taak voor het cyclisch en systematisch bewaken van haar eigen kwaliteit ter harte en verzamelt diverse outputgegevens om een breed beeld te krijgen van de schooleigen sterktes en werkpunten. Deze informatie benut het team voor de keuze van prioriteiten op korte en langere termijn om doelgericht te werken aan schoolontwikkeling.

De school genereert heel wat lestijden op basis van de socio-economische status van haar leerlingen (SES-lestijden). Hiermee voert ze een gelijke onderwijskansenbeleid (GOK) dat via de verdere uitwerking van prioriteiten gericht is op de ondersteuning van de (doelgroep)leerlingen. De keuze van de prioriteiten gebeurde veeleer vanuit de bevraging van de leraren en sluit minder aan bij de beginsituatiebepaling op basis van de leerlingennoden. In de kleuterafdeling worden de lestijden in hoofdzaak ingezet voor het behoud van drie volwaardige (kleine) klasgroepen, in de onderbouw van de lagere afdeling in functie van het leesonderwijs en bij de oudste leerlingen ter ondersteuning van het leren leren en het voeren van kindgesprekken. Het beleid schenkt aandacht aan het borgen van waardevolle GOK-initiatieven uit het verleden waarbij onder meer taalvaardigheid expliciete aandacht kreeg.

De school voert een doelgericht talenbeleid. Ze neemt initiatieven om de behoeften inzake taalvaardigheid in kaart te brengen en zorgt voor de remediëring van leerlingen met een talige achterstand. Op schoolniveau is er aandacht om het werken aan Nederlands als leergebied te optimaliseren onder meer voor het domein spreken. Er is aandacht voor de professionalisering van teamleden met betrekking tot de herziene eindtermen Nederlands en Frans.

6 STERKTES EN ZWAKTES VAN DE SCHOOL

6.1 Wat doet de school goed?

Wat betreft de erkenningsvoorwaarden

- De kleuterafdeling levert inspanningen om het thematische aanbod breed en doelgericht uit te werken en af te toetsen aan de leerplandoelen van wiskundige initiatie.
- De kleuters krijgen veel kansen om op hun niveau en in een eigentijdse en gestructureerde school- en klasomgeving met een rijk aanbod aan ontwikkelingsmateriaal te exploreren, te experimenteren, te verwoorden en te leren van elkaar.
- Het team van de lagere afdeling organiseert voor het leergebied wiskunde een onderwijsaanbod dat gradueel is opgebouwd en dekkend is voor de realisatie van de leerplandoelen.
- Beide afdelingen verzamelen en verwerken binnen het leergebied wiskundige initiatie/wiskunde doelgericht observatie- en evaluatiegegevens als basis voor differentiatie, remediëring en verbeteracties op schoolniveau. Outputgegevens bevestigen veelal de doeltreffendheid van het wiskundeonderwijs.
- In de lagere afdeling baseren de leraren zich op een onderwijsleerpakket voor wereldoriëntatie om de eindtermen na te streven en te bereiken.
- Alle leraren leveren inspanningen om activerende werkvormen te integreren die de betrokkenheid, de zelfstandigheid en het samenwerkend leren bevorderen.

Wat betreft de kwaliteit/kwaliteitsbewaking van de processen

- De teamleden schenken veel aandacht aan het emotionele welzijn van de kinderen en creëren een warme en veilige school- en klassfeer als basis voor een degelijke ontwikkeling.
- De orde, rust en structuur in de school en in de klassen en de moderne infrastructuur en uitrusting zijn ondersteunend voor de realisatie van eigentijds onderwijs en de integratie van moderne media.
- Het zorgbeleid is sterk uitgebouwd. Schoolorganisatorische maatregelen en structuren ondersteunen de leerbegeleiding en de ontwikkeling van de eerstelijnsverantwoordelijkheid van de leraren.
- De opvolging van de kleuters gebeurt breed, gestructureerd en doelgericht.
- In de lagere afdeling is de evaluatiepraktijk voor de meeste leergebieden afgestemd op de belangrijke inhoud van de leerplannen.

Wat betreft het algemeen beleid

- Het team werkt goed samen, is geëngageerd en vernieuwingsbereid.
- Het gedreven intern leiderschap stuurt met zachte hand en op een democratische wijze, samen met de zorgcoördinator, de school onderwijskundig aan en hanteert daarvoor gestructureerde en transparante beleidsdocumenten.
- De school levert heel wat inspanningen om de eigen onderwijskwaliteit systematisch en breed te bewaken, ook vanuit genormeerde outputgegevens. Ze werkt aan duurzame veranderingsprocessen en aan continue schoolontwikkeling.

6.2 Wat kan de school verbeteren?

Wat betreft de erkenningsvoorwaarden

- In de kleuterafdeling werk maken van een functioneel systeem om de volledigheid van het aanbod nog meer vanuit de leerplandoelen te bewaken.
- In de lagere afdeling voor wereldoriëntatie het school- of groepsgeen aanbod afstemmen op de leerplannen en integreren in de jaarplannen, de doorgaande lijn in het cursorisch aanbod bewaken en transparante afspraken maken betreffende de leeruitstappen en het functioneel gebruik van tijds- en ruimtekaders.

Wat betreft de kwaliteit/kwaliteitsbewaking van de processen

- In de lagere afdeling de evaluatiepraktijk voor de leergebiedoverschrijdende eindtermen ICT en de evaluatie van inzichten en vaardigheden gelijkgericht uitwerken en integreren in de rapporteringspraktijk.
- De procedure voor het uitreiken van getuigschriften basisonderwijs afstemmen op de regelgeving.

7 ADVIES EN REGELING VOOR HET VERVOLG

7.1 Onderwijsdoelstellingen: advies en regeling voor het vervolg

In uitvoering van het decreet betreffende de kwaliteit van onderwijs van 8 mei 2009 is het advies voor de erkenningsvoorwaarde 'voldoen aan de onderwijsdoelstellingen':

GUNSTIG

voor **kleuteronderwijs** en **lager onderwijs**.

7.2 Overige erkenningsvoorwaarden: advies en regeling voor het vervolg

In uitvoering van het decreet betreffende de kwaliteit van onderwijs van 8 mei 2009 is het advies voor de overige erkenningsvoorwaarden:

GUNSTIG

Namens het inspectieteam	Voor kennisname
Hilde Vanderlocht de inspecteur-verslaggever	Naam: het bestuur of zijn gemandateerde
Datum van verzending aan de directie en het bestuur van de instelling	